

Ласкаво просимо до Державного замку Ледніце, однієї з найбільш відвідуваних пам'яток Чеської Республіки. Замок знаходиться в управлінні Інституту національної спадщини, Територіального управління спадщини в Кромержіжі (Kroměříž).

Просимо вас дотримуватися наступних правил:

- будь ласка, не торкайтеся експонатів, меблів і стін.
- не відходьте від групи
- фотографувати можна, але без використання спалаху, селфі-палиці та штатива

Основні відомості з історії місця: Перша історична згадка про це місце датується 1222 роком. У 1249 році король Чехії Вацлав I подарував це місце австрійському дворянину Зігфріді Сіротеку.

Наприкінці 13 століття родина Ліхтенштейнів, що походила зі Штирії, стала власниками всього Ледніце та сусіднього Мікулова і поступово придбала земельні володіння по обидва боки моравсько-австрійського кордону. Родина стала власниками Ледніце у 1322 р. Члени родини були переважно на військовій службі, але в епоху Відродження перейшли у підприємництво. З другої половини 15 століття члени родини займали також найвищі урядові посади. Вже у 16 столітті Гартман II з Ліхтенштейну наказав знести середньовічну водяну фортецю і замінити її ренесансним замком. Наприкінці 17 століття і ця будівля була знесена, а на її місці з'явився особняк у стилі бароко з великим архітектурно оформленим садом і монументальним манежем за проектом Яна Бернарда Фішера. Після середини 18 століття замок знову зазнав конструктивних змін, а в 1815 році були розібрані його передні тракти, які були частиною замку в стилі бароко. Ледніце було відбудовано між 1846 і 1858 роками, коли замок був перепланований у сучасному на той час неоготичному стилі. Власник Ледніце, Алоїз Йосиф II Ліхтенштейнський (1796-1858), дипломат, що мешкав у Лондоні, у 1845 році замовив у віденського архітектора Іржі Вінгельмюллера перебудову своєї літньої резиденції. Після ранньої смерті Вінгельмюллера його помічник, архітектор Ян Гейдріх, завершив роботу в дусі свого вчителя. Романтичні інтер'єрні меблі, які ви побачите в окремих кімнатах під час екскурсії, були замовлені у тодішній меблевій фірмі Карла Лейстлера у Відні. Протягом приблизно восьми років її працівники створювали різьблену розкіш представницьких залів Ледніце за проектами вищезгаданих архітекторів. Однак оригінальні меблі постраждали наприкінці Другої світової війни та під час подальших подій, пов'язаних з конфіскацією майна Ліхтенштейну. Частину речей, включаючи найцінніші картини, власники забрали ще в 1943 році. Замок був

націоналізований у 1945 році на підставі декретів, виданих президентом республіки.

1. Вхідна зала

Сучасний вигляд замку датується 1846-1858 роками, коли разом з перебудовою зовнішньої структури репрезентативні зали були обладнані різьбленими стелями, дерев'яною обшивкою стін і добірними меблями, які ви побачите під час екскурсії по замку. В інсталяції ви також побачите набір з 18 латунних люстр, які були розвішані в залах після завершення ремонтних робіт після 1856 року. Більшість з них були відлиті в майстерні слюсаря Холленштайна у Відні. Масивна триповерхова люстра, яку ви бачите перед собою, є найбільшою з цього набору. Вона має 116 кронштейнів, важить 690 кг і підвішена на висоті 15 м. Ця люстра, як і весь замок, була електрифікована в 1903 році компанією Siemens. Сходи в цій кімнаті зазвичай описують як самонесучі - вони не підтримуються жодним стовпом чи колоною, а просто закріплені в стіні. Над самонесучими сходами спочатку висіла сімейна галерея. З оригінальних 14 портретів предків до наших днів збереглися лише три: Еммануїла, Гундакара та Філіпа Еразма. У цій кімнаті ми також маємо прекрасний розріз усіх поверхів замку - на першому поверсі розташовані офіційні зали, на другому поверсі - приватні апартаменти, а на третьому поверсі - дитячі кімнати та кімнати гувернанток.

2. Мисливська зала

У мисливському залі на дубових кронштейнах були розміщені опудала двох орлів - птахів, що збереглися до наших днів, та гніздилися тут у великій кількості і в останні роки повертаються до Південної Моравії. Також можна побачити дерев'яну голову гірського козла і голову міфічної тварини - єдинорога. Ріг єдинорога - це зуб морського ссавця нарвала.

3. Африканська кімната

В Африканській кімнаті ви можете побачити сувеніри, які родина Ліхтенштейнів привезли зі своїх подорожей Африкою.

4. Ванна кімната

Ця ванна кімната належить до апартаментів княгині Франциски (дружини Алоїза II з Ліхтенштейну). Ми відвідаємо кімнати апартаментів за мить. Ванна кімната датується другою половиною 19 століття. Вона обладнана величезною ванною, яка зроблена з цільного шматка мармуру і вміщує до 1 000 літрів. У ванній кімнаті також є зливний унітаз, рушники та флакони для парфумів які є унікальними.

5. Передпокій

Через вікно можна побачити ще одні сходи, що з'єднують перший поверх з 2-м і 3-м поверхами замку. Ми використали цю кімнату, щоб показати виняткові знамена гусарського полку, яким командував принц Йоганн I Ліхтенштейнський, датовані 1801 роком. Вони цінні насамперед тим, що збереглися в цілості з автентичною щоглою і ременем для перенесення. Завдяки ідентичності обох прапорів ми маємо можливість порівняти реверс і аверс. Девіз на прапорі: Pro Rege et Patria (За Короля і Вітчизну). Йоганн I був великим полководцем - вже в юності він прославився в битвах проти турків, пізніше брав участь у Наполеонівських війнах - про що свідчить живописне оздоблення на передній стіні кімнати. У кутку кімнати є маленькі дверцята, через які слуги розпалювали піч в іншій кімнаті. Через передпокій потрапляємо до апартаментів княгині Франциски.

6. Блакитна вітальня

Ми увійшли до апартаментів княгині Франциски (дружини Алоїза II, відбудовника Ледніце в його теперішньому вигляді), які складаються з чотирьох кімнат. Блакитна кімната є прикладом дамської вітальні другої половини 19 століття. У кутовій шафі можна побачити колекцію дрібної порцеляни мейсенського та віденського виробництва. На лівій стіні - портрет принцеси Кароліни Ліхтенштейнської. Над інкрустованим комодом розміщено чотири менші картини: портрети подружжя імператора Йосифа II та Йозефи Баварської, над ними - жанрове зображення невідомої шляхтянки за фортепіано, а внизу - портрет Франциски.

7. Спальні

Жіноча спальня мебльована переважно в стилі ампір. Стиль ампір можна впізнати, наприклад, за зображеними єгипетськими візерунками або посиленнями на тваринний світ - ніжки ліжка чи приліжкова тумбочка. Ліжко здається деяким відвідувачам занадто коротким, але його довжина перевищує 2 метри. Письмовий стіл є реплікою відомого виробу, створеного архітектором Яном Данхаузером для імператриці Софії Габсбург. Його квіткове оздоблення є частиною оригінального дизайну, так само як і кришки, які замінюють його взимку. На приліжковій тумбочці бачимо перламутровий хрест з фігурним оздобленням. Такі хрести були завезені з Мексики у 19 столітті. Живописне оздоблення кімнати складається з автентичних картин гуашшю, написаних Алоїзом II. У 19 столітті живопис був частиною освіти та гарних манер членів шляхетних родин. Княгиня Франциска дуже любила вишивати - про це свідчить подушка, розміщена біля печі, яку вона вишила власноруч і яка супроводжується її ім'ям та князівською короною.

8. Китайська вітальня

У китайській кімнаті можна побачити східні меблі - наприклад, швейний стіл, інкрустований перламутром, використовувався для збереження рукоділля княгині Франциски.

9. Китайська шафа

Китайська шафа зберігає оригінальні шпалери з цікавою тематикою. Це живопис на оригінальному китайському папері, який вирізняється використанням незвичного для Європи масштабу між фігурами людей, птахів та квітів. Художню цінність мають також шкатулка для прикрас і ваза з китайської порцеляни. Завершують стилістичну єдність східні дрібнички та освітлювальні прилади.

10. Лицарська зала

Первинні візерунки підлоги Лицарської зали розробив дизайнер реконструкції замку, а настінну обшивку в його дусі виконав його друг і учень Ян Гейдріх. Інтер'єр цієї зали дає нам ідеальне уявлення про романтичну залу, подібну до тих, які будували в замках за часів Середньовіччя. Атмосферу створюють не лише дерев'яні панелі, прикрашені готичними орнаментами, але й колекція фландрських люстр (їх ніколи не електрифікували, щоб доповнити середньовічну атмосферу) і, зокрема, цікаве сітчасте склепіння, яке, якщо коротко, імітує склепіння англійських готичних будівель (на відміну від старих замків, склепіння не витесане з каменю, а створене у формах з подрібненого вапняку). Крім того, окремі обладунки, представлені тут, покликані нагадати про минулу славу лицарських часів, а в 19 столітті (відповідно до романтичної моди) були невід'ємною частиною декору в подібних приміщеннях. Єдиний оригінальний обладунок з середньовіччя має гостроносі чоботи, решта обладунків є романтичними копіями з 19 століття. Скриня із золотою поліхромією також є романтичною копією середньовічної скрині. Протилежна скриня, прикрашена зірчастими фігурами та

металевими аплікаціями, є прикладом автентичної іспанської роботи після 1500 року.

Вид, що відкривається з дверей, дає хоча б коротку інформацію про безпосереднє оточення замку. Під час будівництва ренесансного замку поруч з ним був закладений сад, який з 1730-х років перетворився на розкішний парк у стилі бароко. Наприкінці 18 століття князь Алоїз I розширив і перебудував замок у класичному стилі, додавши до нього романтичні будівлі: китайський павільйон, мавританський будинок і мінарет, також відомий як Турецька вежа, на головній осі замку. Архітектором був Йозеф Хардтмут, а будівництво відбувалося між 1797 і 1802 роками. Через нестійкий болотистий ґрунт довелося укріплювати фундамент 500 вільховими стовпами та 98 дубовими решітками. На першому поверсі було створено вісім залів, прикрашених арабськими орнаментами. Вежа має три оглядові майданчики. Ця унікальна вежа заввишки 59 м 39 см коштувала 1 мільйон золотих монет. У 1805 році князь Ліхтенштейну Іоанн I доручив господарському директору Петрі та садовому директору Фанті перетворити болотисту заплаву річки Діє на природний парк в англійському стилі. До 1811 року було викопано ставок, збудовано 16 островів, а Діє перетворено на нове русло за мінаретом. Парк займає площу 156 га, а замковий ставок - 29 га. Архітектору Хардтмуту було доручено додати до саду романтичні замки, літні будиночки, святилища тощо. Цей архітектурно оформлений природний парк простягається над муніципалітетом Ледніце і продовжується в напрямку Валтіце аж до сучасного державного кордону. Вісью території стала дорога, що з'єднує два замки (Ледніце і Валтіце), будівництво якої розпочалося в 1715 році. Приблизний центр всього регіону складається з трьох великих ставків: Глоговецького, Простреднього і Млинського. Весь регіон Ледніце-Валтіце був внесений до списку ЮНЕСКО в 1996 році.

Зараз ми перейдемо до кімнат з оригінальною паркетною підлогою. Будь ласка, ходіть тільки по сірим килимам.

11. Їдальня

Ми увійшли до кімнати, яка слугувала їдальнею і була облаштована для цього за задумом дизайнерів. На обох етажерах по кутах ми бачимо олов'яний посуд. Багатий різьблений стіл у неоготичній морфології був доповнений бічними розширеннями, де це було необхідно, а з численного набору стільців, приклад якого ми бачимо тут, було принесено кілька стільців, щоб відповідати кількості обідаючих. Зображення праворуч ілюструє, як виглядали обіди в замку в історичні часи. На ній зображено весілля Сигізмунда Дітріхштейнського з красунею Барбарою Ротальською у Віденському замку 23 липня 1515 року, на якому були присутні найвищі політичні лідери Центральної Європи: імператор Максиміліан, король Угорщини та Чехії Владислав Ягеллон, його діти Анна та Людвіг та інші. 22 липня 1515 року у Відні відбулося об'єднання династії Ягеллонів-Габсбургів, підтверджене заручинами майбутнього чеського короля Людвіга з Марією Габсбург та Анни Ягеллонської з Фердинандом Габсбургом. Венеціанське дзеркало на стіні між вікнами - різьбяр тут наслідував стиль бароко у створенні рами, яку часто використовував для декорування мотиву аканта, що розгортається. Виходячи з кімнати, зверніть увагу на дверні ручки, які прикрашені ініціалами А - Alois II, F - Franziska, L - сім'я Ліхтенштейнів.

12. Перехідний хол

Зараз ми пройдемо через хол до бібліотеки. Дорогою зверніть увагу на скульптуру Венери з каррарського мармуру, яка представляє собою скульптурний витвір 19 століття, що все ще перебуває під античним впливом. Її вплив на європейське мистецтво знову інтенсивно відродився, коли в Італії під час випадкових розкопок у

другій половині 18 століття були виявлені залишки античних міст Геркуланум і Помпеї. Білі кришки глиняних горщиків мали на меті імітувати популярні білі східні порцелянові вироби подібного типу. Китайські вази з груповими сценами та рельєфним декором були популярним модним аксесуаром для інтер'єрів і тому широко купувалися заможними верствами населення. Про те, що пани з Ледніце не були винятком, свідчить велика колекція східних ваз, розкиданих по залах замкової інсталяції.

13. Бібліотека

Окрім різьбленої стелі, окремі кесонні балки якої прикрашені переплетеними мотивами з липи та дуба і яка є першою дерев'яною стелею місцевих представницьких залів, найприкметнішою особливістю приміщення є веретеноподібні сходи. Вони виготовлені з дубової деревини, окремі частини яких заклинені між собою і з'єднані дерев'яними штирями (без використання цвяхів, шурупів і т.д.). Багатство оздоблення та витонченість форм роблять цю різьбу одним із шедеврів майстрів, які працювали тут у майстерні Карела Лейстлера. Сходи були завершені в 1851 році. Мотиви з рослинного і тваринного світу (ящірка, птах, жаба), що прикрашають основу поручнів, чітко вказують на участь кількох різьбярів. Праворуч від сходів знаходиться крилатий вівтар зі слонової кістки та палісандра. У центральній частині вівтаря - генеалогічне дерево Ісуса Христа. Картина на передній стіні, написана на початку 17 століття в техніці світлотіні, представляє святого Юстаса. Це копія картини Альбрехта Дюррера з 16 століття. Свинцева статуя Німфи в еркері є продовженням занепаду класичного мистецтва початку 19 століття. Засклені книжкові шафи з багатою різьбою є одним з характерних стилістичних елементів у романтичній атмосфері кімнати. Їхній вміст є цінною частиною бібліотечної колекції в Ледніце. Тут зберігаються ілюстровані твори з образотворчого мистецтва, опубліковані у великих форматах від неоромантичного періоду до

періоду перетину найрізноманітніших стилів минулого впродовж усього 19-го століття, усіма європейськими мовами. На столі ми бачимо обкладинку сімейної біблії Ліхтенштейнів. Сама книга була вивезена князівською родиною наприкінці Другої світової війни, і в замку збереглася лише ця обкладинка. Портал на виході з кімнати є однією з найцікавіших архітектурних деталей інтер'єрів Ледніце. Портал і двері опрацьовані до найдрібніших деталей.

14. Бірюзова зала

Зала, названа за кольором шпалер - бірюзовим. Ці шпалери є копіями оригінальних. Оригінальні шпалери можна побачити над дверима, вони змінили своє забарвлення з роками. Різьблена стеля з канадського горіха багатством своєї композиції і художньою визначеністю свого призначення свідчить про велику декоративну фантазію її творця і майстерність різьбярів, задіяних тут. Диван виконаний у стилі Стюартів. У кутах кімнати зверніть увагу на круглі латунні решітки, через які з підвалів до залів надходило тепле повітря. Таку систему обігріву приміщень спроектував близько 1844 року Йозеф Шепс, вона була збудована в старих підвалах замку під час неоготичних перебудов. Східні вази на вікнах оздоблені спеціальною технікою, що імітує кракелюр старовинної кераміки. У деталях декор доповнює позолота дукатним золотом. Картина над орнаментальним каміном з обпаленого французького мармуру є майстерною копією "Святого сімейства" Рафаеля епохи італійського Відродження. На жіночому портреті праворуч від входу до бібліотеки зображена австрійська ерцгерцогиня Єлизавета - сестра імператора Рудольфа II. На портреті ліворуч зображена Сидонія Зальм, дружина Гартмана Ліхтенштейнського. Їхній шлюб тривав 25 років, за цей час Сидонія народила 24 дитини, тому на портреті вона зображена вагітною. На жаль, лише 9 дітей дожили до дорослого віку. Поруч із Сідоні зображений її вірний слуга, який походив з африканського племені пігмеїв, відомого своїм низьким зростом.

15. Червона зала

Балочна стеля тут виконана з модрини, обшивка порталів і стін - з горіха. Герб у віконній ніші являє собою частини князівського герба Ліхтенштейну. Орел з пташиною головою - герб князівства Сілезія, орел з дівочою головою - графства Рітберг у Східній Фрисландії. Цих орлів також можна побачити на шпалерах, меблях тощо. Поліхромні герби на стелі належать спорідненим і дружнім ліхтенштейнським родинам. У меблях кімнати зверніть увагу на круглі столи, які були зроблені, як точні копії пізньоготичного столу 1506 року, виготовленого різьбярем Ріменшнайдером для ратуші Вюрцбурга. Дві броні на консолях між вікнами датуються 16 століттям. На особливу увагу заслуговує так званий Максиміліанський обладунок першої половини 16 століття. Обладунки з усіх боків, окрім пластин, що захищають литки, вкриті невеликими канелюрами, де гра світла і тіні замінила звичний орнамент. На каміні праворуч - статуя відомого мінезингера другої половини 13 століття Ольдріха Ліхтенштейна, одягненого в обладунки римського солдата з кованої міді та сталі. На картинах у кімнаті зображені невідомі Мальтійські лицарі. Скляні двері ведуть до пальмової оранжереї, яку збудували в замку в 1843-45 роках на місці барокової оранжереї за проектом Їржі Вінгельмюллера. Цей оазис тропічної та субтропічної флори свого часу вважався дивом техніки. Металеву конструкцію оранжереї поставили брати Кляйни з міста Сobotін на півночі Моравії. В оранжереї вирощують 250 видів і сортів тропічних і субтропічних рослин.

16. Блакитна зала

Ми увійшли до блакитної зали, яка слугувала бальною. Кесонна стеля з липового дерева, з її шотландськими смугами і ніжним переплетеним декором у вигляді ромбовидної мережі окремих кесонів, де жоден з мотивів не повторюється, є однією з найкрасивіших неоготичних стель в Європі. Зелені малахітові вази в обох еркерах були подаровані російським царем Олександром I генералу Іоанну Йосифу I з Ліхтенштейну, якого він неодноразово відвідував. Багато декорований неоготичний стіл та вишукано різьблені стільці по боках каміна спроектував архітектор Їржі Вінгельмюллер. Місцеві м'які меблі для сидіння були виготовлені ледницьким оббивальником Рудольфом Аппелем у 1888 році. Підпис майстра було виявлено під час ремонту 1978 року на оббивних цвяхах: P. Rudolf Appel im Eisgrub am 30. October 1888. Невеличка шафка в кутку залу є прототипом буфета, який подавали гостям на домашньому святі. Вона багато прикрашена переплетеним різьбленням, оббита тканиною геральдичних кольорів і є точною копією подібних предметів меблів середньовіччя. Скульптура Алоїза II Ліхтенштейна, будівничого неоготичної подоби Ледніце, яка знаходиться на шафі, відлита з бронзи. Дзеркало над каміном, виготовлене з німецького мармуру, в неоготичній рамі з пізньоготичною нахиленою вазою вгорі, є венеціанським. По боках зали ми бачимо два мисливські натюрморти ліхтенштейнського придворного художника Франца Вернера Тамма, від яких у разі потреби могли запалюватися лампи в кутах кімнати, виготовлені з колотого венеціанського скла. На передній стіні висить сцена з грецької байки "Персей і Андромеда", намальована приблизно в середині 19 століття німецьким художником Германом Шльоссером.

Екскурсія замком закінчується в цьому залі. Виходимо на садову терасу, звідки можна оглянути мальовничі куточки парку. У самому

замку ми все ж рекомендуємо відвідати інші екскурсії та пальмову оранжерею. Прогулянка замковим парком веде до мінарету, з оглядових майданчиків якого відкривається прекрасний вид на неосяжний ландшафт регіону Ледніце-Валтіце. Ми також рекомендуємо відвідати романтичні руїни замку Яна і подивитися на інші замки цієї місцевості.

Дякуємо, що завітали до нас!

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ZÁMEK
LEDNICE

zameklednice

zameklednice

www.zamek-lednice.com